

[Svend Haugaard]

et betydelig bedre forhold mellem udbud og efterspørgsel, hvis vi nøjes med 3 ejendomme. Det større samdriftsantal giver sig udslag i efterspørgslen og generer udbuddet, og det vil være med til at skabe en prisstigning.

Der er områder, hvor der er sket en forringelse af lovforslaget siden første behandling, efter min mening så meget, at der er tale om en direkte gennemhulning af forslaget's hensigter.

Vi er med på, at det meget bastante tal på 15 ha ikke var egnet som udtryk for et bæredygtigt brug, og at det er bedre at anvende grundværdien plus landbrugsbygningernes værdi som grundlag, men i bemærkningerne til ændringsforslag nr. 20 nævnes 700.000 kr. som udgangspunkt for den samlede vurdering ved bedømmelse af, hvad der med sikkerhed kan kaldes bæredygtigt, og det er efter vor mening alt for højt. Det vil især i Vestjylland være muligt at påvise eksempel efter eksempel, hvor det vil betyde 30 ha, 40 ha, ja, op til 50 ha, hvor man altså ikke vil kunne hindre nedlægning, selv om det virker helt urimeligt, at man ikke kan gøre det.

Hvis det skal blive det endelige, så er det endnu mere nødvendigt, at man stemmer for det radikale venstres forslag om en sammenlægningsgrænse på 50 ha. Det radikale venstre har i forhandlingerne foreslået en grænse på 500.000 kr. Det betyder ikke, at vi ikke mener, at også det kan være for højt, når stuehuset ikke er med, men det var vores håb, at det forslag kunne være et realistisk forhandlingsgrundlag. Hvis man fastholder grænsen på 700.000 kr., så vil man kun kunne bremse nedlægning af en meget lille del af dem, der bør bremses, og lovens hensigt på dette punkt er nærmest ødelagt. Vi vil derfor anbefale dem, der forstår betydningen af at fastholde de intensive familiebrug og herunder ikke mindst betydningen af beskæftigelse og eksport, at vende sig imod dette forslag.

Det andet punkt, som vi er afgjort uenige med hensyn til, er den skitse, der er udarbejdet som rettesnor til administrationen efter ændringsforslag nr. 17 og 24 vedrørende uddannelseskravene. Af denne skitser punkt 7 fremgår det, at der skal være fri mulighed for at købe landbrugsejendomme, når man opfylder bopælskravet og kravet om væsentligste erhverv og så i øvrigt lader sig uddanne ved at antage bestyrer for fire år. Det betyder

helt klart, at den hidtil stærkt kritiserede form, hvor ægtefælle uden udeerhverv kan købe uden hindring, får lov til at fortsætte, blot skal man nu f. eks. lade naboen give sig lidt driftsvejledning i de første fire år.

Vil man hævde, og det vil ministeren måske nu om lidt, at så let går det skam ikke, for der skal ansættes en rigtig bestyrer med fuld løn, så opstår der straks et andet problem, for hvordan skal en almindelig familieejendom kunne give indkomst til både bestyrer og ejer? Resultatet bliver, at den meget velstillede, der kan spise af formuen, fint kommer med. Han kan endda trøste sig med, at ordningen er en god støtte til yderligere efterspørgsel og dermed øget pris, så i sidste ende kommer pengene igen som inflationsgevinst. Derimod er det utænkeligt, at f. eks. en fabrikarbejder vil have skygge af chance. Hvad skal han og familien leve af i de fire år med løn til en bestyrer? Han skal jo tilmed ud med større afdrag og mere i rente end den velbørgede, der har præsteret langt større udbetaling.

Dette er for det første en gennemhulning af lovens hensigt, for det andet er det en meget asocial ordning, som jeg synes det er ufatteligt at landbrugsministeren og også landbrugsministerens parti er gået med til. Dertil kommer, at ordningen svækker begrænsningen i forhold til udenlandske opkøbere, og det kan da næppe være hensigtsmæssigt.

Det radikale venstre ønsker heller ikke, at landbruget skal være et lukket erhverv; men vi havde langt hellere set en dispensationsordning, så folk i den mere modne alder, hvor man ofte har familie, men har svært ved at tage teoretisk og praktisk oplæring, havde fået en mulighed for køb af ejendomme med bopæls- og hovederhvervskravet opfyldt, når man ud fra en vurdering af hvert enkelt tilfælde kunne skønne, at der ikke er tale om spekulationshensigt.

Jeg må i øvrigt udtrykke min undren over den måde, dette forslag er kommet igennem på. Så vidt jeg kan forstå, er det ved en enkelt persons aftale med landbrugsministeren, som vi andre ikke havde fået nogen besked om, før vi læste resultatet i aviserne. Alligevel står intet i det til at ændre. Det kan da vist siges at være en meget ejendommelig forhandlingsform.